

KARTA SPOMENIKA IZ RAZDOBLJA RENESANSE I GOTIKE

tivu plitkih niša na stranicama poligonalnih apsida, strukturalno renesansno i gotovo važnije od njegova prihvaćanja prepoznatljivih renesansnih oblikovnih motiva (kanelirane niše i pilastri, užlijebljene školjke, lovorov vijenac). Punu zrelost ranorenesansne arhitekture i skulpture toskanskoga smjera ostvaruje u Dalmaciji *Nikola Firentinac* u projektu za kapelu Bl. Ivana Trogirskoga (Ursini) u trogirskoj katedrali (1468), koju gradi u suradnji s *A. Alešijem* do 1482 (skulpturama je dopunjuju *I. Duknović* i poslije *A. Vittoria*).

Jedan od vrhunaca visoke ili *klasične* renesanse u Dalmaciji označava ljetnikovac dubrovačkoga plemića Petra Sorkočevića na Lapadu, što ga ugovara *P. Petrović*, a dovršava *S. Antunović Korčulanin* (1518–21). Istodobno građena Divona u Dubrovniku (1518–24), po projektu *P. Miličevića*, vrhunac je mješovitoga gotičko-renesansnoga stila, koji usporedno s ostalim stilskim mijenama traje još i u XVI. st. Djela toga stila

svjedoče o postupnoj promjeni udjela stilskih komponenata, tako da se u XVI. st. može govoriti o renesansno-gotičkom stilu (tj. dominantno renesansnom s neznatnim odjecima gotike).

Spomenici prijelomne važnosti, zvonik (1520–50) i pročelje hvarske katedrale (projekt *N. Karlića*, u suradnji s *Pavlovićima* i dr.) označuju pojavu *antiklasičnoga* stila, prijelaz u manirizam, koji će svoj najpotpuniji izraz dosegnuti u crkvi Gospe od Ružarija u Dubrovniku (prva pol. XVII. st.).

Ti spomenici-međaši pokazuju suvremenost umj. razvitka u Hrvatskoj s tada najsuvremenijim stilskim mijenama u žarištima renesansne umjetnosti Apeninskoga poluotoka. To dokazuju i mnogi hrvatski umjetnici iz Dalmacije koji djeluju u Italiji (*Schiavoni*) i uvrstavaju se među vrhunske umjetnike svojega doba. U XV. st. *F. Vranjanin* proslavio se kao kipar portretist stereometrijski čistim volumenima; djelovao je u *S* i *J* Italiji a nakon toga u Provansi. Njegov rođak, arhitekt *L. Vranjanin*, inventivno i